

Kesälästä

Aurinko laskee verenkarvaisena ja harpinpyöreänä mereen. On vuorokauden hiljaisin hetki, jonka harrasta tunnelmaa ei edes lintujen viserrys riko.

Kerta kerran, ilta illan, yö yön jälkeen herättää juuri tämä hetki minussa tunnelman, että olen niin lähellä maallista onnelaa kuin ihminen olla voi. "Hiljaisuus, ei äänähdystä, luomakunta lepää", lausuu hiljainen ääni takanani. Eräs nuorukainen on kerran tämän saman näköalan innoittamana yrittänyt noilla säkeillä tavoittaa sen tunnelman, jota minä en enää rohkenisi yrittääkään riimeihin pukea. Tuon äänen kuuleminen havahduttaa minut mieluisasti — en enää olekaan yksin tässä rauhan tyyssijassa.

Rauhan tyyssija! Nuo sanat tuovat jälleen mieleeni eräät hetket — niitä oli viime kesänä montakin — ja erään kirjan, jonka tunnelmat elin juuri tämän aidoimmiten pohjalaisen merenrantamaiseman keskellä. Ulkonaisesti yhdisti tuon kirjan hollantilaiset kanavat ja vanhan linnan pienen järven tähän pohjalaiseen merenlahteen ja tuohon äärettömään ulappaan sama väriasteikko. Ainakin olin asian niin vaistoavinani lukiessani kirjaa juuri näiden sinipunertavien iltojen ympäröimänä ja suuresta maailmasta eristämänä.

Mutta tärkein oli sielullinen viire, joka näiden kahden maiseman, hengen ja ruumiin silmin näkemäni, ja kirjailijan aatteen vaikutuksesta syntyi. Moni meistä etsii arkisesta elämästä, työstään tai töistään, kirjoista, taiteesta tai omasta sisimmästään sitä jotakin, jota ei voi selittää, mutta joka saattaisi hänen sielunsa ja ruumiinsa tasapainoon, niin että hän voisi tuntea tämän maailman omakseen ja samalla olla siitä riittävän "irti" voidakseen katsella sitä ikäänkuin sivullisena. Hyvin harva kokee tuon viireen ja silloinkin vain ohikiitävänä tuokiona, joka haihtuu kuin saippuakupla, kun siihen koskee. Etsiessään sitä monen on pakko etsiä tämäkeltaiseen rauhalaan.

Kirjan maailmansodasta sotavankeuden kautta palava mies etsii elämän totuutta ja tarkoitusta yrittäen eristäytyä, mutta nainen vie hänet lähelle elävää elämää, jonka hän lopultakin valitsee. Tarkoittamani kirja on Charles Morganin kuuluisa "Lähde". Toivon, etten sen "juonta" tässä ainakaan tahallisesti ole vääristellyt.

Yöstä ei ole tietoa . . .

Panu.